

Rudy Vanschoonbeek en Filip Marsboom. FOTO JEROEN HANSELAER

Een jaar geleden ontviel ons Boris Rousseuw. Literair fijnproever, bibliofiel drukker, gedreven journalist: drie van de vele gedaanten waarin deze multigetalenteerde einzelgänger vrienden en familieleden wist te verbazen. Op een intieme afscheidsdienst opperde Tom Lanoye om een huldeboek voor Boris te maken. Twee andere goede vrienden, uitgever Rudy Vanschoonbeek en medebibliofiel Filip Marsboom, namen deze taak op zich. *Obrigado Boris* wordt op 26 februari in antiquariaat De Slegte voorgesteld.

Tekst: Geert D'Hulster

“Als je iets bezat wat hij niet had, durfde Boris je de oren van het hoofd zeuren tot je toegaf. Hij was een echte schorpioen, met een heel uitgesproken, eigenzinnige mening”

Rudy Vanschoonbeek
Uitgever

Hulde aan bibliofiel Boris Rousseuw

Altijd met zijn neus in de boeken

Rudy Vanschoonbeek: “Tom Lanoye onderbrak zijn reis van Zuid-Afrika naar Amsterdam om bij het afscheid van Boris aanwezig te kunnen zijn. Als laatste spreker richtte hij zich tot mij en zei dat een huldeboek maken het minste was dat we voor Boris konden doen. Diezelfde dag hebben we met enkele mensen besloten om ervoor te gaan.”

Filip Marsboom: “Sommige teksten verschenen intussen al in literaire tijdschriften. Er zijn ook bijdragen die speciaal voor dit huldeboek zijn geschreven, zoals een hilarisch Modiano-achtig verhaal van Arnon Grunberg. Zo heeft het boek zelf al enige bibliofiele allure. Verzamelaars van Lanoye of Grunberg bijvoorbeeld vinden er teksten in die

nog nergens verschenen zijn. Zo leunen we heel dicht bij Boris aan.”

Vanwaar de Portugese titel?

Rudy: “Het zinnetje *Obrigado Boris* (Bedankt Boris) haalden we uit de tekst van Natasja Michiels, de dochter van Martine, Boris' weduwe. Natasja woonde al in Portugal, Martine nu ook. Boris had een klik met dat land. Hij sprak de taal en ging er graag op zoek naar bibliofiele uitgaven. Boris hield ook van de

Portugese keuken. Het was zijn tweede thuis.”

Hoe is Boris' liefde voor de bibliofilie gegroeid?

Filip: “Hij is na zijn studies vrijwel direct op de radioredactie van *Gazet van Antwerpen* begonnen, maar was tussentijds, samen met zijn neef, ook actief in antiquariaat De Librije, tegenover de universiteit in de Prinsstraat. Daar werd zijn liefde voor alles wat met boeken en hun vormgeving te maken heeft, zeker aangescherpt.”

Rudy: “De Librije had een fameuze reputatie bij wie op zoek was naar speciale uitgaven. Boris was toen al veel in Amsterdam te vinden, waar meer en grotere antiquariaten waren. Daar bouwde hij een uitstekend netwerk uit, dat hem later nog goed van pas is gekomen.”

De bekende Nederlandse auteur Gerrit Komrij omschreef Boris als een 'biblioseksueel'. Hoe ver ging hij in zijn passie?

Filip: “Als Boris ergens een mooi boek zag dat in zijn collectie paste, kon hij daar echt wel geld aan uitgeven. Zo heeft hij ooit eens zittingen bieden op een veiling, niet wetende dat de andere bidder de Antwerpse Stadsbibliotheek was, die hem na aan het hart lag. Uiteindelijk is het boek, via een veiling, alsnog daar beland.”

Rudy: “Als je iets bezat wat hij niet had, durfde Boris je de oren van het hoofd zeuren tot je toegaf. Hij was een echte schorpioen, met een heel uitgesproken, eigenzinnige mening. Hij heeft voor mij als lector veel leesverslagen van ingezonden manuscripten gemaakt. Die waren ongenadig eerlijk. Hij ging de waarheid zoals hij die zag, nooit uit de weg.”

Altijd bereid tot een toelichting. Als het maar over boeken ging. FOTO RR

Eerste logo van De Carbolineum Pers, getekend door Bart Peeters. FOTO IEROCK

HANDELAAR ▼

Bart Peeters: "Ik heb Boris' eerste dichtbundel geïllustreerd"

Vooraan in het huldeboek staat een inkttekening gemaakt door Bart Peeters, wiens tekenstijl bij Boris altijd al in de smaak was gevallen.

De tekening werd het eerste drukkersmerk van De Carbolineum Pers. Bart ging graag in op onze vraag hoe hij zich Boris herinnert.

"Mijn vriendschap met Boris gaat terug tot op de schoolbanken van Pius X, waar we in het laatste middelbaar besloten om samen de geheimzinnige wereld van de letteren en wijsbegeerte te gaan verkennen en ons in te schrijven op het departement Germaanse filologie." "Daar bleek al snel dat zijn liefde voor boeken heel letterlijk moest worden genomen. Waar ik zelf vooral geïnteresseerd was in schrijvers, ging het bij Boris veel verder. Bij hem speelde ook de vormgeving van een boek van bij de start een heel belangrijke rol."

"Toevallig was ook de latere uitgever Rudy Vanschoonbeek, met wie Boris een geweldige band zou uitbouwen; een klasgenoot van ons. Ik ben Rudy's carrière op de voet blijven volgen en wot op die manier ook waarmee Boris zoal bezig was." "Veel merkwaardiger is het feit dat Boris na de universiteit een goede vriend is geworden van mijn vader, Marcel Peeters. Dat was een echte bibliofiel die eerste drukken verzamelde van Vlaamse auteurs en die op latere leeftijd nog heeft leren boekbinden. Dan kom je natuurlijk automatisch op Boris' radar."

"Wat ik me nog van Boris herinner, is dat hij op de universiteit een dichtbundel heeft gemaakt, *Maskerade*, die ik geïllustreerd heb. Ik was destijds zowat de tekenaar van de aula. Een studiegenoot die al een dichtbundel op zijn naam had, dat vond ik toen best straf. Als ik aan Boris denk, denk ik aan een geweldige oog voor schoonheid, aan vakmanschap en relevantie. Een man om nooit te vergeten."

▲ Even proefdrukken.

FOTO KR

◀ Links: In overleg met Gerrit Komrij.

FOTO KR

Rechts: Boris in gesprek met Herman Brusselmans en Bart Peeters.

FOTO KR

Illustratie door Bart Peeters in het huldeboek voor Boris.

FOTO KR

IEROCK HANDELAAR

"Boris wilde niet kwetsen, maar miste misschien dat beetje sociale omkadering dat ervoor zorgt dat je bepaalde uitspraken net op tijd inslikt"

Filip Marbsoom
Bibliofiel

Hoe goed was Boris als bibliofiel drukker?

Filip: "Boris wist alles over de materialen en technieken die hij te zijner beschikking had. Hij genoot het vertrouwen van zijn klanten, omdat ze zijn ernst en vakmanschap zeer waardeerden. Zijn naam klonk in het wereldje als een klok. Hij deed ook alles liefst zelf: 'De Carbolineum Pers, dat ben ik.' Dat was zijn eenmansproject waarmee hij op ambachtelijke wijze bibliofiele boeken in kleine oplage produceerde. Zodra hij de deur van zijn atelier achter zich dichttrok, klonk er muziek door de boxen. Heel vaak was dat Bob Dylan. Die werkplaats was zijn lange leven, daar voelde hij zich gelukkig." Rudy: "Hij had een heel goede neus

voor talent, voor mensen die het in zijn ogen gingen maken. Tegelijk was hij een literaire fijnproever die minder bekende schrijvers in wie hij geloofde, graag onder de aandacht bracht."

Hoe zou je hem als mens omschrijven?

Filip: "Om het met een modewoord te zeggen: sommige van zijn opmerkingen zouden nu als toxic worden omschreven. Boris wilde niet kwetsen, maar miste misschien dat beetje sociale omkadering dat ervoor zorgt dat je bepaalde uitspraken net op tijd inslikt. Hij plakte sommige signalen gewoon niet op, en je kreeg dat bij hem ook niet uitgelegd."

Rudy: "Boris had ook zijn warme kant. Dat heb ik bij me thuis vaak mogen er-

varen. Mijn moeder noemde hem niet voor niets haar vijfde kind. Hij heeft bijvoorbeeld heel mooi gesproken op de uitvaart van mijn vader. Ik heb hem altijd een beetje als een broer beschouwd. Dat heeft natuurlijk ook met onze ontstaansgeschiedenis te maken. We zijn op dezelfde dag geboren, in hetzelfde moederhuis."

Filip: "Hij ging ook elke week zijn moeder in Hoboken bezoeken. Dat sloeg hij voor geen geld van de wereld over. Gevoelloos mag je hem zeker niet noemen. Dat lees je ook in de getuigenis van zijn dochter Maria-Frederika. Zij schaamde zich in het begin geregeld voor zijn gedrag, maar is er later door geïntregeerd geraakt. Omdat ze door het pantser heen kon zien en een liefhebbende echtgenoot, vader en grootvader zag."

INFO

Het huldeboek *Obrigado Boris* wordt voorgesteld op 26 februari in antiquariaat De Slegte op de Antwerpse Wapper. Er is ook een tentoonstelling rond leven en werk van Boris Rousseeuw, die loopt tot en met 23 maart.

citroen

Binnenkijken
Afgeleefd rijhuis
wordt lichtrijke
woning met vide

Obrigado Boris
Hulde aan bibliofiel
Boris Rousseuw

Amber Andrews
Amper 30 en al
een ronkende naam
in de kunstwereld

**Chocolade-
en Pateekesweek**
Zeven hoofdzonden
om van te snoepen

**Ontbijt
met de
baas**

Bouchra Hashassi

CEO truckwash Washville

**“Ik zal nooit
vergeten vanwaar
ik kom”**

